

Bilag

Fra Borgmesterens Afdeling og Teknik og Miljø

Dato 01-06-2017

Bilag til byrådsindstilling

I forbindelse med udarbejdelsen af retningslinjer og beskrivelse af task force, har de forskellige parter på området været inddraget ad flere omgange.

Der har således været afholdt flere møder med LO Aarhus og Dansk Byggeri. Samtidig har LO Aarhus, Danske Byggeri, forskellige afdelinger af 3F i Aarhus, Aarhus Malerforening og Dansk Arbejdsgiverforening haft materialet til kommentering inden denne indstilling.

3F og Dansk Arbejdsgiverforening er i den forbindelse kommet med en række skriftlige bemærkninger.

Ligeledes har oplæg til de fælles retningslinjer og processen vedrørende den eksterne task force været sendt til kommentering i en følgegruppe sammensat af repræsentanter fra magistratsafdelingerne.

Herunder følger skema med sammenfatning af bemærkningerne fra 3F og Dansk Arbejdsgiverforening og kommentarerne fra følgegruppen samt Aarhus Kommunes kommentarer hertil.

Sammenfatning af bemærkninger fra 3F	Aarhus Kommunes kommentarer hertil
3F mener, at den interne kontrol bør ligge centralt i kommune og ikke hos de enkelte projektledere.	En arbejdsklausul er et kontraktvilkår. Det er den enkelte kontraktansvarlige, der har ansvaret for at alle dele af kontrakten (herunder arbejdsklausuler) overholdes. Samtidig er det den kontraktansvarlige, der kender den enkelte kon-

	trakt, leverandøren og de forhold, der gør sig gældende, på den konkrete opgave. For at sikre, at de kontraktansvarlige har de fornødne kompetencer til at gennemføre den løbende kontrol, laves der et kompetenceudviklingsforløb for de kontraktansvarlig. Det vurderes på den baggrund at være mest hensigtsmæssigt og også give den bedste kvalitet, at det er de kontraktansvarlige, der løfter opgaven med løbende kontrol. I forhold til indholdet af klausulerne er der allerede i dag udarbejdet centrale tværkommunale eksempler på, hvordan klausulerne kan formuleres.
3F ønsker, at antallet af kontroller [i forhold til de cirka 20 årlige kontroller, som fremgik af det udkast, 3F havde til gennemsyn] skal være større.	Omfang og indhold af kontrollerne er afstemt efter resultaterne af task forcen, som viste at der ikke er fundet indikationer på systematisk underbetalt arbejdskraft eller tegn på, at visse leverandører systematisk tilsidesætter arbejds- eller uddannelsesklausuler. Imidlertid bemærkes det, at fire ud af 10 af de kontrollerede leverandørkontrakter i større eller mindre grad ikke imødekom de krav, der stilles i enten arbejds- eller uddannelsesklausulerne. Det forstås generelt som værende fejl og mangler, snarere en at der er tale om systematiske brud på klausuler og overenskomstsikrede forhold. Der lægges desuden op til, at omfanget og indholdet af de fremadrettede årlige stikprøvekontroller skal justeres, i lyset af de erfaringer, der drages fremadrettet.
3F opfordrer til, at den eksterne kontrollant skal kunne dokumentere, at de har et indgående kendskab til arbejdsmarkedet og overenskomstforhold.	Den leverandør, der har gennemført task forcen, har dokumenterede erfaringer med at gennemføre stikprøvekontroller på overholdelse af arbejdsklausuler - og dermed arbejdsmarkeds- og overenskomstforhold - i andre kommuner. Der vil også være fokus på en sådan erfaring, når der skal findes en leverandør til et foretage de fremadrettede årlige stikprøvekontroller.
3F opfordrer til, at den eksterne kontrollant skal have udleveret ansættelseskontrakter og dag/uge arbejds sedler fra leverandørerne i forbindelse med stikprøvekontrollerne.	I forbindelse med task forcen har den eksterne kontrollant blandt andet indhentet lønsedler, time-, dags- og ugesedler, ansættelseskontrakter, lønningslister og kvittering for betaling af løn

	mv., hos leverandørerne. Der vil være fokus på de samme forhold, når der skal findes en leverandør til et foretage de fremadrettede årlige stikprøvekontroller.
3F ønsker, at tidsfrister skærpes, og at dagbøden for manglende oplysninger og manglende overholdelse af klausulerne forhøjes. Samtidig anbefales 3F, at formuleringer som "rimelig tid" fjernes.	Aarhus Kommunes eksempel på arbejdsklausul arbejder i dag med nogle meget stramme tidsfrister, som ikke umiddelbart kan skærpes. I forhold til dagbøder lægger eksemplet pt op til, at det i den enkelte sag skal vurderes, hvilken dagbod der er hensigtsmæssig i den konkrete kontrakt. Betegnelsen "rimelig tid" er alene anvendt i misligholdelsesbestemmelsen. Det vil altid være en konkret vurdering, hvornår man kan påberåbe sig væsentlig misligholdelse, og man kan derfor ikke juridisk sætte en fast frist ind her.
3F anbefales, at ordet "erhvervsuddannelsespraktikanter" erstattes af ordet "erhvervsuddannelseselever".	Der lægges op til, at klausulen og materialet vedr. opfølgning ændres, så ordet "erhvervsuddannelseselever" anvendes fremadrettet.
3F undrer sig over, at arbejde, der er udført uden for Danmark, ikke skal være omfattet af klausuler.	Aarhus Kommune lægger sig op af formuleringerne i Beskæftigelsesministeriets cirkulære om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter og fx "Byggeriets Samfundsansvars" paradigme for arbejdsklausuler. Samtidig har Aarhus Kommune ikke umiddelbart mulighed for at foretage kontrol på det arbejde, der udføres uden for Danmark, hvor løn og arbejdsvilkår vil skulle sammenlignes med vilkår i det land, hvor arbejdet udføres.
3F mener, at ordet "kædeansvar" kan skabe forvirring og foreslår derfor, at Aarhus Kommune beskriver, hvad man mener med begrebet for at forebygge fremtidige juridiske tvister.	Aarhus Kommunes eksempel på arbejdsklausul indeholder ikke ordet "kædeansvar". I eksemplet står i stedet "Tilsvarende gælder også arbejde, der udføres af underleverandører eller af personer, der har fået overdraget (dele af) kontrakten til udførelse. I så tilfælde påhviler det den virksomhed, der står som leverandør, at påse, at bestemmelsen finder anvendelse". Der skulle således ikke blive en juridisk tvist med eventuelle leverandører herom. Udkastet til retningslinjer er gennemgået med henblik på at sikre, at brugen af ordet "kædeansvar" ikke skaber forvirring.

Sammenfatning af bemærkninger fra Dansk Arbejdsgiverforening (DA)	Aarhus Kommunes kommentarer hertil
DA anbefaler, at Aarhus Kommune fjerner klausulen om beskæftigelse af elever, virksomhedspraktik og løntilskud m.m., idet DA mener, at klausuler bidrager til en skævvridning af, hvor lærepladserne oprettes. Samtidig mener DA, at klausuler begrænser virksomhedernes mulighed for selv at træffe beslutning om antallet af praktikelever. Endelige påpeger DA, at kravet om praktikpladser kan medvirke til at øge tilbudsgivers samlede pris, idet tilbudsgiver skal foretage en skønsmæssig vurdering af udgifterne til overholdelse af klausulen, herunder virksomhedens begrænsede fleksibilitet i forhold til arbejdets tilrettelæggelse.	Det er i Aarhus Kommune besluttet at anvende uddannelsesklausuler, idet Aarhus Kommune ønsker at fastholde fokus på erhvervsuddannelseselevstillinger og ønsker at bidrage til antallet heraf.
I forhold til arbejdsklausuler om løn- og ansættelsesvilkår anbefaler DA, at klausulen indføres på en sådan måde, at den tager hensyn til de virksomheder, der allerede er omfattet af en kollektiv overenskomst. DA anbefaler samtidig en udformning af arbejdsklausulen, som tager højde herfor.	Aarhus Kommune vil ikke acceptere social dumping i forbindelse med arbejde, der udføres for Aarhus Kommune. Aarhus Kommune sætter derfor arbejdsklausuler med kædeansvar i sine kontrakter. Aarhus Kommune kan og skal kontrollere, at kommunens kontraktvilkår overholdes. I intensiteten af kontrollen vil der blive lavet en risikovurdering, hvor det, at virksomheden evt. er omfattet af en kollektiv overenskomst, kan indgå som parameter.

Sammenfatning af kommentarer fra følgegruppen sammensat af repræsentanter fra magistratsafdelingerne	Aarhus Kommunes kommentarer hertil
- Generelt ønske om balance mellem formål og indsats i forhold til kontroller. - Ønske om mere konkrete og operationelle værktøjer, som kan anvendes af projektlederne ved interne kontroller.	Kommentarerne er i størst muligt omfang forsøgt indarbejdet i retningslinjerne.

- Ønske om konkretisering af ansvar, benævnelser og journalisering. - Mulighed for at eksterne kontroller kan startes på andre tidspunkter end ved de årlige kontroller. - Brug af erfaringer fra ekstern task force er vanskelig at kommentere på i forhold til anvendelse i retningslinjer, idet erfaringerne indkommer efter kommentering.	
En del af kommentarerne vedrørte rettel- sesforslag til de gældende retningslin- jer/vejledninger vedrørende klausuler: - Forslag om ændring af reaktionsfri- ster for entreprenører. - Forslag om præcisering af sanktio- nering ved overtrædelse af arbejds- klausuler.	Aarhus Kommune vil løbende overveje at revide- re de gældende retningslinjer/vejledninger.